

Vuosi 2022 oli koronavuosi:

Koronapandemia näkyi edelleenkin neuvoston toiminnassa. Kokoukset toteutettiin hybridisti; kokouksiin saattoi osallistua joko etänä tai läsnäolevana. Vuonna 2022 neuvosto kokoontui seitsemän kertaan.

Vuoden 2022 toiminnan painopisteiksi vanhus- ja vammaisneuvosto valitsi mielenterveyden, kuulon ja kodin turvallisuuden. Kunnan kokoustilojen äänentoistolaitteiden uudistaminen kuulovammaisten tarpeiden mukaisiksi ei toteutunut vuonna 2022. Neuvoston toimintaan vaikutti kesään 2022 asti neuvoston kokoonpanoon liittyvä pitkäaikainen epätietoisuus.

Toimintavuotta väritti lähestyvä soteuudistus. Kokouksissa saatiin tietoa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen (Pohde) ikäihmisten ja vammaisten palvelujen valmistelutilanteesta. Neuvosto laati kokouksessaan oman kannanottonsa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestämissuunnitelmaan – asiakirjaan, joka ohjaa hyvinvointialueen toimintaa strategian lisäksi. Kannanoton otsikoimme seuraavasti: Turvataan ikääntyneiden ja vammaisten asuminen saarella

Kokoukseen käsittelyyn asioita tuli kuntalaisilta, neuvoston jäseniltä sekä kunnan työntekijöiltä. Neuvosto myös itse kutsui kunnan työntekijöitä kokouksiin.

Vuosi 2022 oli koronavuosi. Kuvakaappaus Hailuodon kunnan www-sivulta:

hailuoto.fi/koronavirus-covid-19/

Neuvoston kokoonpano ja kokoukset

Kuntavaalien jälkeen valitun uuden vanhus- ja vammaisneuvoston toimikausi on 1.8.2021 – 31.5.2025. Kunnanhallitus käsitteli vanhus- ja vammaisneuvoston nimeämistä kuudessa kokouksessa, joista kaksi pidettiin vuonna 2021. Kunnanhallituksen käsittelyyn sisältyi neuvoston toimintasäännön muutos sekä kokoonpanon täydennys.

Vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenehdokkaat asetettiin järjestöjen kokouksissa sekä avoimissa kokouksissa. Kunnanhallitus nimesi 28.9 pidetyssä kokouksessa neuvostoon Anne Junnikalan, Raili Louhimaan, Raija Tuhkasen, Hannu Tuhkasen, Raili Haapalan, Tuula Paltakari-Piekkolan, Marja Rantasuomelan (Hailuodon seurakunta) sekä Airi Sipilä (Eläkeliiton Hailuodon yhdistys ry). Kunnanhallituksen edustajiksi valittiin Pirkko Rantasuo, varalla Mikko Mäkelä sekä Leena Luoma-aho, varalla Matti Kalaja. Neuvoston puheenjohtajaksi nimettiin Pirkko Rantasuo.

Kunnanhallituksen täydensi neuvostoa kokouksessaan 16.8.2022:nimeämällä uusiksi varsinaisiksi jäseniksi Ulla Aution, Kimmo Sorvojan sekä Anneli Viitaluoman. Varajäseniksi nimettiin Pirkko Rantasuo, Elsa Tuominen ja Juha Tönkyrä.

Kunnanhallituksen edustajiksi kokouksiin valittiin Leena Luoma-aho, varalla Matti Kalaja

Uuden toimintasäännön mukaisesti neuvosto valitsi 2022 syyskuun kokouksessa neuvoston puheenjohtajaksi Raili Louhimaan ja lokakuun kokouksessa varapuheenjohtajaksi Anneli Viitaluoman.

Neuvoston asioiden valmistelijana toimi perusturvajohtaja Pia Piispanen. Vuoden viimeisessä kokouksessa 12.12.2022 vietettiin Pian läksiäisiä kakkukahvein, lahjoin ja kukkasin. Lausuiimme Pialle kiitokset Pirkko Rantasuon laatiman runon muodossa. Pia siirtyi soteuudistuksen myötä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle palvelualuejohtajaksi.

Edustajat kunnan toimielimissä

Hailuodon kunnan hallintosäännön mukaisesti neuvosto valitsi edustajat Elävä saari -valiokuntaan ja kunnanvaltuuston kokouksiin. Valiokunnan kokouksissa neuvoston edustajana toimi Raili Louhimaa, varalla Airi Sipilä sekä kunnanvaltuuston kokouksissa Raija Tuhkanen, varalla Hannu Tuhkanen.

Neuvoston edustus Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimissä

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta huhtikuussa 2022 tulleen nimeämispyyntöön mukaisesti neuvosto nimesi ehdokkaiksi hyvinvointialueen vammaisneuvostoon Raili Louhimaa ja vanhusneuvostoon Marja Rantasuomelan. Varajäsen ehdokkaiksi neuvosto nimesi vanhusneuvostoon Airi Sipilän ja varajäseniksi Anne Junnikkalan. Aluehallitus ei ole vielä vahvistanut varajäsenten valintaa. Vaikuttamistoimielimet aloittivat toimintansa marraskuussa 2022.

Hailuodon kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston jäseniä syksyllä 2022 (osa neuvoston jäsenistä puuttuu).

Vuonna 2022 käsitellyjä asioita

Kuntalaisten ja neuvoston jäsenten esille nostamia asioita 13.10.2021 alkaen

Vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenet saivat kuntalaisilta suoraa palautetta ja ehdotuksia sekä tekivät huomioita, joista keskusteltiin neuvoston kokouksissa. (Vuonna 2020 luotiin toimintakäytäntö, jossa palautteelle on oma pykälänsä muistiossa.) Asioista keskusteltiin yleisellä tasolla. Neuvosto ei ota kantaa yksilöiden tilanteisiin.

Tässä pykälässä toimintavuoden aikana käsiteltiin mm. seuraavia asioita: liikunta ja yhteiset kävelylenkit, esteetön sisäänkäynti, pyörätien asfaltin kunto, terveystalujen takaisinsoitto, talvikunnossapidon siirtyminen kunnalta tiekunnille, apuvälineiden huolto ja saantiperusteet, liikkunteeesteiden ja yli 75-vuotiaiden postin jaon järjestäminen, siivousavun järjestäminen, palvelukotiin pääsyn valintaperusteet, RAI-toimintakykyarvio, kokemuksia vuodeosastohoidosta, suun terveydenhuolto Hailuodossa, KELA-kuljetusten ja hyvinvointialueen kuljetusten yhteensovittaminen, päivystys, Siikamarkkinoiden jakaminen Marjaniemessä kahteen erilliseen pisteeseen, laboratoriotulosten kanta-näkyvyys, kunnantalolla sijaitsevan pankkiautomaatin lumityöt.

Sosiaali – perhetyöntekijä esittäytyi

Neuvostossa esittäytyi **sosiaaliohjaaja-perhetyöntekijä Tytti Karttunen**. Hänen viestinsä oli se, että korona-ajan eristämät ikäihmiset tarvitsevat nyt kontakteja. Tytti nosti esille myös ehkäisevän mielenterveystyön ja esitteli (kokous 1.3.) ennaltaehkäisevää mielenterveystyötä Hailuodossa.

Mielenterveys – ikäihmisten yksinäisyys

Vuoden teemaksi valittua mielenterveyttä käsiteltiin monessa yhteydessä toimintavuoden aikana. Erityisesti asiaa käsiteltiin kokouksessa 10.8., jossa esille nostettiin Vanhustyön keskusliiton aiheesta kokoama tietopaketti.

<https://vtkl.fi/toiminta/ystavapiiri>

Kokouksissa luetteloitiin erilaisia toimintatapoja - jo käytössä olevia ja vielä idean asteelle jääneitä. Näitä ovat mm. kunnan ja seurakunnan järjestämät kävely/liikuntapahtumat, euron aamiainen, kanttorin soittoa tilattuna kotiin, SEO:n parlamentti, Naisten parlamentti, kyläluutatapahtuma, Sirkeät Sirkuttajat eli Ukkokööri, yhteislaululujutut, tikkuröijypiiri. Esitettiin kysymys: Miten saadaan pienimuotoisia kyläjuhlia järjestymään, voisiko olla alueellisia tapahtumia Ojakylässä tai Santosessa?

Digituki – tärkeä palvelu

Neuvoston toisessa kokouksessa kävi esittäytymässä kunnan palkkaama **digitukihenkilö Jere Kangas**. Jereltä saa apua ja oheistusta digilaitteiden (älylaitteet, puhelimet, tietokoneet televisiot yms.) sekä palvelujen käytössä.

Neuvostossa digitukea pidetään erittäin tärkeänä palveluna, joka tulisi olla asukkaiden käytettävissä tulevaisuudessakin.

Tekninen toimi

Syyskuun kokouksessa esittäytyi ja kertoi ajankohtaisista asioista kunnan **kiinteistöpäällikkö** Petteri Tuuttila. Hänen käyntinsä yhteydessä keskusteltiin mm. aiemmin toimineen esteettömyystyöryhmän toiminnan uudelleen käynnistämisestä, esteettömyyskorjauksista ja kiinteistöhuollosta ja –korjauksista.

Seniorineuvola

Seniorineuvolan toiminnasta kokouksessa kertoi sairaanhoitaja Tuula Lepistö Seniorineuvola on aloittanut Hailuodossa vuonna 2015 - yksi päivä viikossa. Nykyisessä muodossaan neuvola on toiminut vuodesta 2021 alkaen. Neuvolan sairaanhoitaja oli vuoden 2019 osa-aikainen ja vuoden 2020 alusta alkaen seniorineuvola on toiminut kokoaikaisesti. Hyvä päätös on se, että ikäneuvola tulee osaksi hyvinvointialueen toimintaa. Hyvinvointialueen järjestämissuunnitelmassa ikäraja on 68 vuotta.

Kirjaston kotipalvelu

Yksi neuvoston kokouksista pidettiin kirjastolla. Aiemmin suunnittelun asteelle jäänyt kirjaston kotipalvelu käynnistyi alkuvuodesta 2022.

Kirjaston palveluja haluava asiakas voi valtuuttaa eli antaa toiselle henkilölle valtuuden käyttää hänen kirjastokorttiaan ja asioida kirjastossa ja verkkokirjastossa hänen puolestaan. Kirjastoaineistoa kuljettaa kotipalvelun asiakkaalle sopimuksen mukaan kunnan työntekijät, vapaaehtoiset tai asiakkaan valtuuttama henkilö.

Senioreiden liikunta

Liikuntasihteri Petri Partala esitteli kunnan liikuntatarjontaa ikäihmisille useaan otteeseen toimintavuoden aikana.

Hailuodon kulttuurisuunnitelma

Osallistuttiin kulttuurisihteri Sanna Roukalan ideointityöpajaan koskien Hailuodon valmisteilla olevaa kulttuurisuunnitelmaa. Neuvosto työskenteli kysymysten kautta: Missä kulttuuritapahtumissa on käyty? Mitä toivotaan? Hyviä, esteettömiä paikkoja kulttuurin järjestämiselle?

Neuvosto piti tärkeänä perinteisten kulttuuritapahtumien (kirjallisuus, musiikki, esittävät taiteet) lisäksi mm. ruokakulttuurin ja arjen kulttuurin huomioimista ja kulttuurin saavutettavuutta.

Kunnan suunnitelmia 2023

Syyskuun kokouksessa **kunnanjohtaja Maarit Alikoski** kertoi kunnan suunnitelmista vuodelle 2023.

Koulutukset, neuvottelupäivät ja tapahtumat

Perjantaina 13.5. Muista Hyvinvointisi –tapahtuma

Omaishoitajien liiton ja Oulun muistiyhdistyksen aloitteesta Hailuodossa järjestettiin Muista Hyvinvointisi –tapahtuma Luotosalissa. Neuvosto käsitteli tapahtumaa

kokouksessaan.

Samaan tilaisuuteen liitettiin myöhemmin hyvinvointialueen äänestysaktiivisuuden voittokahvit.

Vanhusten viikko 2.-9.10.2022 Yhdessä luontoon – joka iän oikeus

Perinteisellä vanhusten viikolla Hailuodossa järjestettiin mm. jumalanpalvelus kirkossa, Ojavilkin sunnuntaikahvit, Saarenkartanon väen ulkoilutustapahtua sekä perinteinen digitukipäivä kirjastossa. Kirjastossa oli koko viikon ajan kirjanäyttely Hyvinvointia luonnosta.

Neuvosto osallistui tapahtumien ideointiin. Vanhusten viikon tapahtumien järjestelyihin antoivat kunnan työntekijät ison panoksen. Siitä heille iso kiitos.

Lakeuden vanhus- ja vammaisneuvostojen kokoontuminen

Lakeuden vanhusneuvostot kokoontuivat Kempeleen seniorineuvoston kutsumana 29.11.2022 Kempeleen Työväentalolla (esteetön). Tapaamisessa Katja Vähäkuopus esitteli Hyvinvointi ja Terveys (HYTE) valmistelun etenemistä hyvinvointialueella liikunnan näkökulmasta ja Ikäihmisten palveluiden valmistelun tilannetta Lakeuden alueella palvelualuejohtaja Hannele Pöykiö.

Tapaamisessa esitettiin seuraavan tapaamisen paikaksi Hailuotoa. Asia jäi vielä auki, koska meillä ei ollut tietoa neuvoston vuoden 2023 resursseista.

Valtakunnalliset vanhus- ja vammaisneuvostopäivät

Vanhus- ja vammaisneuvosto osallistui 2.11. Valtakunnallisille vanhusneuvostopäiville. Tapahtuma on avoimen hallinnon ohjelman yhdessä ministeriöiden ja kansalaisjärjestöjen kanssa järjestämään vuotuinen yhteistyötilaisuus. Vuonna 2022 aamupäivä oli vanhus- ja vammaisneuvostoille yhteinen. Iltapäivällä oli erilliset ohjelmat vanhusneuvostojen ja vammaisneuvostojen jäsenille.

Aamupäivän yhteisessä osuudessa tutustuttiin hyvinvointialueuudistukseen. Iltapäivällä vanhusneuvosto-osuudessa käsiteltiin digiosallisuutta, liikkumisen suorituksia sekä asumisen ennakkointia ja varautumista. Vammaisneuvosto-osuudessa käsiteltiin rakennettua ympäristöä, vammaislainsäädännön uudistusta ja esteettömyysdirektiivin toimeenpanoa.

Tapahtuman keskustelut löytyvät alla olevista linkeistä.

<https://avoinhallinto.fi/verkotot/vanhusneuvostopaiva/>

<https://avoinhallinto.fi/verkotot/vammaisneuvostopaiva/>

Hailuodossa tapahtumaan osallistuttiin etäyhteydellä Luotosalista. Tilaisuus oli kaikille kuntalaisille avoin. Sitä oli mahdollisuus seurata Luotosalissa. Tapahtumaan osallistui neuvoston jäseniä.

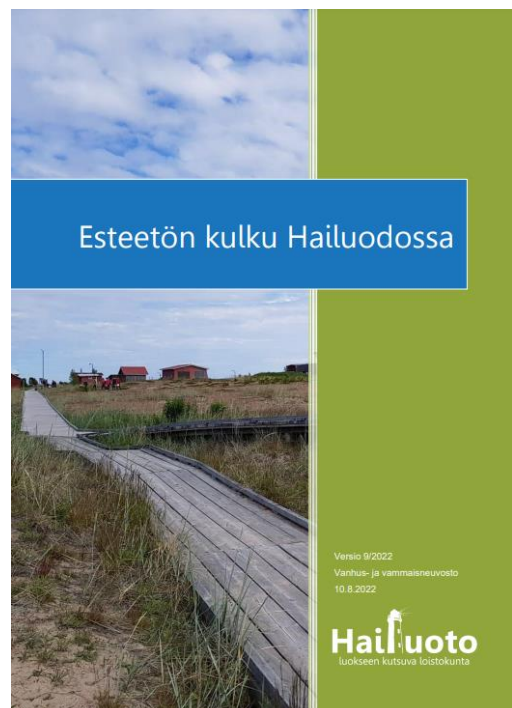
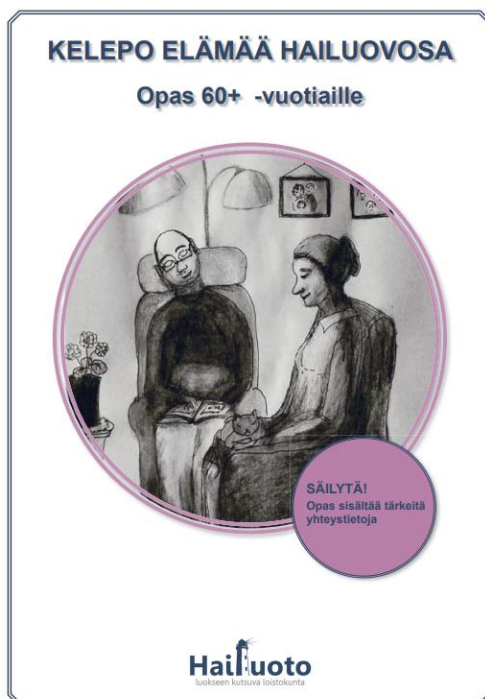
Ohjeet, oppaat, esteettömyys ja saavutettavuus

Vanhus- ja vammaisneuvoston ideoima ja yhteiskirjoittamalla toteutettu **Kelepo elämää Hailuovossa** –opas päivitettiin vuoden 2022 loppupuolella– yhteiskirjoittamalla sekin. Lopullisen muotonsa opas saa vuonna 2023, jolloin siihen tehdään hyvinvointialueen toiminnan aiheuttamat muutokset sekä lisätään kuvat.

Vuonna 2022 päivitettiin opas **Esteetön kulku Hailuodossa** –opas. Oppaassa on kuvattu esteettömyystietoja julkisista ja yksityisistä palveluista.

Oppaat löytyvät kunnan www-sivulta:

<https://www.hailuoto.fi/info/tietoa-hailuodosta/opaat-ja-esitteet/>

Kelepo elämää Hailuovossa –oppaan kuvat Sisko Mustonen

Digi kuuluu kaikille

On tärkeää, että digitaaliset palvelut ovat kaikkien ulottuvilla. On otettava huomioon ihmisten erilaisuus. Saavutettavuudella tarkoitetaan **digitaalisen ympäristön esteettömyyttä**. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että **www-sivut** on suunniteltu niin, että ne ovat mm. näkö- ja kuulovammaisten käytettävissä, että niitä voivat käyttää henkilöt, joilla on esim. luki- ja oppimisvaikeus tai muistihäiriö.

Digipalvelulaki edellyttää mm. sitä, että viranomaiset ja osa järjestöistä tekee verkkosivuistaan saavutettavat 23.9.2020 mennessä. Hailuodon kunnan sivut eivät täytä direktiivin vaatimuksia. Neuvostolle on kerrottu, että saavutettavuuden toteutuminen edellyttää suurempaan www-sivujen remonttia – nykyisellä sovelluksella uudistusta ei pystytä toteuttamaan.

Aluehallintoviraston video saavutettavuudesta:

<https://www.youtube.com/watch?v=pFtXy50DvVE&t=12s>

Lisää saavutettavuudesta aluehallintoviraston www-sivulla:

<https://www.saaeutettavuusvaatimukset.fi/>